

14 dec 2024 -08:00

Elsene: het oudste zwembad van Brussel heropent zijn deuren na een welverdiende renovatie!

Het is het oudste zwembad van het Brusselse Gewest en het op één na oudste van België: het gemeentelijk zwembad van Elsene is een parel in de kroon van het Brusselse erfgoed en verdiende een grondige renovatie. Na 4 jaar noeste arbeid door Beliris heropent het zijn deuren in de Zwemkunststraat, een mooi cadeau voor zijn 120ste verjaardag.

Het gemeentelijk zwembad van Elsene, gebouwd in 1904, was toe aan een grondige renovatie. Niet alleen om te voldoen aan de huidige normen op het gebied van comfort, hygiëne en toegankelijkheid, maar ook om het zijn oude glorie terug te geven en het gebouw energiezuiniger te maken. Het duurde vier jaar om dit architecturale juweeltje in zijn oude glorie te herstellen. Zodra je het gebouw binnenstapt, twijfel je er niet aan dat het wachten de moeite waard was! De charme van vroeger is intact gebleven, met alle comfort, toegankelijkheid en licht dat je van een hedendaags zwembad kan verwachten.

Het zwembad onthult zijn rondingen

Het gebouw werd omwille van zijn grote erfgoedwaarde in 2007 op de monumentenlijst gezet, wat betekent dat historisch elementen zorgvuldig werden gerestaureerd. De prachtige reliëftegels uit 1900 werden opgekuist en hersteld. Te zwaar beschadigde tegels werden door ambachtslieden nagemaakt: het resultaat is prachtig en zal zowel zwemmers als liefhebbers van erfgoed versteld doen staan. Ook de bodem van het zwembad, die nu zoals vanouds bedekt is met zwart-witte tegels, is een prachtig zicht.

Tijdens de werkzaamheden deed men ook een interessante ontdekking: toen de achterste muur van de kuip, die na de bouw van het zwembad werd toegevoegd, werd verwijderd, bleek dat de achterliggende wand twee symmetrische bochten vormt. Een uniek kenmerk in België.

Bij dit soort projecten is het de uitdaging om te moderniseren zonder de originele kenmerken te veranderen. De meest opmerkelijke elementen, zoals de gevel, de centrale hal, de filterruimte en de zwembadhal, werden in hun oorspronkelijke staat hersteld. De typische cabines rond het zwembad uit de jaren 1900 zijn bewaard gebleven. Het glazen dak boven het gebouw lekte, dus werd het volledig vervangen door een daklicht met driedubbel glas, dat energiezuiniger is. Delen van het daklicht kunnen ook open om te voldoen aan de nieuwste brandnormen en om 's nachts voor natuurlijke ventilatie te zorgen. De houten plafondbekleding voegt warmte en licht aan het geheel.

Hedendaagse normen met respect voor ons erfgoed

Hoewel alles in het werk is gesteld om de charme van dit historische zwembad te behouden, zijn bij de renovatie ook de praktische aspecten en de toegankelijkheid verbeterd. Er is nu een ingang aan de linkerkant van het gebouw die toegankelijk is voor mensen met beperkte mobiliteit. Een lift geeft toegang tot de cabines en het gloednieuwe voetbad op hetzelfde niveau. Voor rolstoelgebruikers is er een tewaterlatingsstoel geïnstalleerd om hen veilig in het zwembad te helpen.

Op energie te besparen werden de verwarmings- en ventilatiesystemen volledig vernieuwd, met inbegrip van nieuwe luchtbehandelingskasten en een warmtekrachtkoppelingssysteem. Deze techniek maakt het mogelijk om gelijktijdig elektriciteit en warmte te produceren. Een motor, aangedreven door één

brandstof, produceert elektriciteit. De beweging van de motor genereert warmte, die door een warmtewisselaar wordt teruggewonnen om het water in het zwembad en de sanitaire voorzieningen te verwarmen.

In de bestaande uitbreiding van het gebouw werd een multifunctionele ruimte ingericht voor opleidingen. Daarnaast zijn er vier nieuwe kleedkamers voor groepen (waaronder scholen) gecreëerd dankzij de bouw van een nieuw volume dat ook plaats biedt aan nieuwe technische ruimtes in de kelder.

Op het gebied van hygiëne is de circulatie in de gebouwen herzien om de zones voor “schoenen” en “blote voeten” duidelijk van elkaar te scheiden. Het akoestisch comfort is ook verbeterd met de installatie van een verlaagd akoestisch houten plafond in het zwemgedeelte.

Kortom, al het mogelijk werd gedaan opdat iedereen er kan induiken!

Van de hand van Hennebique

In 1904 was de bouw van het zwembadreservoir een technisch hoogstandje, dankzij François Hennebique. Deze Franse ingenieur, die al bijna 20 jaar in Brussel woonde, had een nieuwe constructietechniek geperfectioneerd op basis van gewapend beton, waarvoor hij enkele jaren eerder (1892) een patent had aangevraagd. Hij was verantwoordelijk voor het eerste gebouw in gewapend beton in Parijs, de dokken van Manchester, de tribunes van de renbaan van Longchamp, de structuur en de trappen van het Petit Palais in Parijs... en het zwembad van Elsene. De restauratie van dit deel van ons erfgoed vereiste een heel bijzondere expertise.

In cijfers:

Totale duur van de werken: van 2020 tot 2024

Afmetingen zwembad: 15 m op 30 m

Watertemperatuur: 27°C / luchttemperatuur: 29°C

Praktische details :

Openingstijden :

- Maandag en woensdag: 7u30-18u
- Dinsdag en donderdag: 7.00-18.00
- Vrijdag: 7.30-9.00 uur
- Weekends en feestdagen: 9u30 tot 17u30.

Het project is ontworpen door AAC Architecture, met ondersteuning van Greisch voor stabiliteit en Écorce voor speciale technieken. De werkzaamheden werden uitgevoerd door Valens en In Advance. In totaal investeerde Beliris 8,3 miljoen euro in de werken en de gemeente Elsene 4,5 miljoen euro, waarvan een

deel werd gesubsidieerd door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Foto's : <https://we.tl/t-1HuAKniKQK>

Beliris
FOD Mobiliteit en Vervoer
Vooruitgangstraat 56
1210 Brussel
België
+32 2 277 31 11
<http://www.beliris.be>

Elien De Swaef
Woordvoerder NL - Expert communicatie
+32 475 85 65 77
elien.deswaef@mobilit.fgov.be

Sophie Saerens
Woordvoerder FR - Verantwoordelijke
communicatie
+32 476 60 75 33
sophie.saerens@mobilit.fgov.be